

Regional biblioteksplan 2025 – 2028

Innehåll

1	Inledning	3
2	Om biblioteksutveckling Region Kalmar län.....	3
3	Om den regionala biblioteksplanen	4
4	Biblioteksutvecklings fokusområden	5
4.1	Språk- och läsfrämjande	5
4.2	Digital delaktighet	5
4.3	Tillgänglighet	6
4.4	Samverkan	6

1 Inledning

Bibliotekslagen (2013:801) sätter ramarna för verksamheten vid landets offentligt finansierade bibliotek. Lagen säger att alla kommuner ska ha folkbibliotek och att varje region ska bedriva regional biblioteksverksamhet. Syftet med alla offentligt finansierade bibliotek – både kommunernas folkbibliotek och regionala biblioteksverksamheter – är att verka för det demokratiska samhällets utveckling.

Biblioteken har i uppdrag att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. I uppdraget ingår att främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

När människor har möjlighet att öka sin kunskap och goda förutsättningar att fritt utbyta åsikter stärks demokratin i samhället. Folkbiblioteken är en viktig arena för denna utveckling. Inte minst för att folkbibliotekens verksamhet enligt lagen ska vara tillgänglig för alla.

Syftet med regional biblioteksverksamhet är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och likvärdig kvalitet när det gäller de kommunala folkbibliotek som är verksamma i länet. På det sättet verkar regional biblioteksutveckling och folkbiblioteken tillsammans för att stärka och utveckla det demokratiska samhället.

Av bibliotekslagen framgår också att regionerna ska anta separata planer för sin verksamhet inom biblioteksområdet. Den regionala biblioteksplanen är ett styrdokument för regionens arbete inom det bibliotekspolitiska området. Biblioteksplanen beskriver regionens viljeinriktning att uppfylla kraven i bibliotekslagen och de övergripande målområdena i regionplanen.

2 Om biblioteksutveckling Region Kalmar län

Tillsammans med folkbiblioteken i Kalmar län arbetar biblioteksutveckling för att alla invånare i länet ska ha möjlighet att delta i det demokratiska samhället. Det gör biblioteksutveckling genom att främja samverkan, verksamhetsutveckling och likvärdig kvalitet när det gäller folkbiblioteken i länet.

Den främsta målgruppen för biblioteksutvecklings verksamhet är personalen och cheferna på folkbiblioteken i länet.

Biblioteksutveckling arbetar bland annat med att

- samordna nätverk för folkbibliotekspersonal och folkbibliotekschefer
- anordna kompetensutvecklande insatser för folkbibliotekspersonal
- skapa mötestillfällen mellan folkbiblioteken och andra aktörer
- omvärldsbevaka inom biblioteksområdet och sprida vidare kunskap till folkbiblioteken.

Biblioteksutvecklings arbetssätt genomsyras av

- att arbeta för ett hållbart samhälle utifrån Agenda 2030
- att arbeta utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, med särskilt fokus på barns delaktighet och inflytande
- att verksamheten ska vara tillgänglig för alla
- omvärldsbevakning inom biblioteksområdet för att verksamheten ska vara strategisk, relevant och hålla kvalitet.

3 Om den regionala biblioteksplanen

Den regionala biblioteksplanen omfattar Biblioteksutveckling Region Kalmar län.

Syftet med den regionala biblioteksplanen är att

- tydliggöra det politiska uppdraget för biblioteksutveckling
- vara ett stöd för prioriteringar för biblioteksutvecklings verksamhet under 2025–2028.

Biblioteksplanen har tagits fram med utgångspunkt i

- Regionplan för Region Kalmar län
- ”Klimat att växa i” Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2030
- Verksamhetsplan hållbarhet för Region Kalmar län
- Bibliotekslagen
- dialog med folkbibliotekscheferna i länet.

Biblioteksutveckling återskriver årligen sina insatser till den regionala utvecklingsnämnden.

Biblioteksplanen kan revideras vid behov, till exempel när utvecklingen i omvärlden kräver det.

4 Biblioteksutvecklings fokusområden

Biblioteksutveckling arbetar utifrån fyra fokusområden för att stärka folkbibliotekens roll i att vara en arena för möten, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteksutveckling arbetar särskilt med de grupper som är prioriterade i bibliotekslagen. De prioriterade grupperna är

- barn och ungdomar
- personer med funktionsnedsättning
- personer med annat modersmål än svenska
- de nationella minoriteterna.

4.1 Språk- och läsfrämjande

Tillsammans med folkbiblioteken arbetar biblioteksutveckling för att främja intresset för läsning, bildning och kultur bland invånarna i länet.

För att bidra till det arbetar biblioteksutveckling med att

- stödja folkbiblioteken i att främja språkutveckling och inspirera till läsning
- stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i Kalmar län
- skapa möjligheter för personer med annat modersmål än svenska att delta i det demokratiska samhället

Under planperioden ska biblioteksutveckling bland annat arbeta med

- att främja små barns språkutveckling i samverkan med folkbiblioteken och andra aktörer
- den nationella rörelsen Läslov för att bidra till lustfyllt berättande för barn
- att stärka folkbibliotekspersonalens kompetens kring de nationella minoriteternas språk och kultur
- att stärka folkbibliotekspersonalens kompetens kring evenemang och programverksamhet

4.2 Digital delaktighet

Alla invånare i länet ska ha möjligheten att använda informationsteknik för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i samhället.

För att bidra till det ska biblioteksutveckling

- stödja utvecklingen av folkbibliotekspersonalens digitala kompetens
- stödja utvecklingen av folkbibliotekspersonalens medie- och informationskunnighet.

Under planperioden ska biblioteksutveckling bland annat arbeta med

- att stödja folkbibliotekspersonalens arbete med tillgänglighet i folkbibliotekens digitala kanaler
- att stödja folkbibliotekspersonalens arbete med barns digitala rättigheter

- att bevaka utvecklingen av AI och stödja utvecklingen av folkbibliotekspersonalens kompetens inom området.

4.3 Tillgänglighet

Alla invånare i länet ska ha möjlighet att ta del av information, litteratur och bibliotekstjänster.

För att bidra till det ska biblioteksutveckling

- stödja folkbibliotekens arbete med att göra sina verksamheter tillgängliga för alla invånare i länet
- förbättra tillgängligheten till litteratur för synskadade och dem som inte kan läsa den tryckta texten.

Under planperioden ska biblioteksutveckling bland annat arbeta med

- att stödja folkbiblioteken i deras arbete med att skapa tillgängliga evenemang
- att erbjuda inläsningstjänst utifrån förutsättningar och behov hos invånarna i länet.

4.4 Samverkan

Folkbibliotekens gemensamma mål med samverkan är att alla invånare i länet ska ha tillgång till likvärdig biblioteksservice. Genom att samverka kan folkbiblioteken tillsammans lösa gemensamma utmaningar och stärka sitt utbud likväl som sina tjänster och strategier.

För att bidra till det ska biblioteksutveckling

- arbeta med att stärka samverkan mellan folkbiblioteken, bland annat genom att utveckla former för samverkan
- skapa forum för erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning mellan folkbibliotekspersonal och folkbibliotekschefer i länet och andra aktörer
- arbeta med att ta fram kunskapsunderlag till folkbiblioteken.

Under planperioden ska biblioteksutveckling bland annat arbeta med

- att anordna tillfällen för erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning mellan folkbibliotekspersonal
- att sammanställa och synliggöra statistik om biblioteken i länet
- att utveckla former för uppföljning av kommunernas biblioteksplaner.